

תל-אביב, י"ג בכסלו תשפ"א
29 בנובמבר 2020
חוזר מס' ח – 06 – 2634

לכבוד

התאגידים הבנקאיים והסולקים

הנדון: **יישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים**
(הוראות הדיווח לציבור)

מבוא

1. במסגרת המעבר של הדיווח הכספי של תאגידים בנקאיים ושל הסולקים בישראל (להלן – תאגידים בנקאיים) לאימוץ מלא של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, ובהמשך למכתבנו מיום 28.3.2018¹, על התאגידים הבנקאיים ליישם את העדכונים שחלו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים ממכשירים פיננסיים (להלן – הכללים החדשים).
2. חוזר זה מתפרסם על רקע משבר נגיף הקורונה. המשבר מעלה את חשיבות יישום הכללים החדשים, לאמידה מקיפה ושיטתית של הפסדי האשראי הצפויים, על מנת לשקף בצורה נאותה את המצב הכספי של התאגיד הבנקאי ואת תוצאות פעילותיו. על הדירקטוריון וההנהלה הבכירה של התאגיד הבנקאי לוודא שהשיטה שתיבחר עומדת במטרות ובדרישות של הכללים החדשים ותואמת את אופן ניהול האשראי בתאגיד. על הדירקטוריון וההנהלה הבכירה לוודא יישום והטמעה נאותה של השיטה בכל שדרות העבודה בתאגיד, לאמוד את השפעת יישום השיטה ולהיערך להשלכות האפשריות שלה מוקדם ככל האפשר.
3. לפיכך, ולאחר התייעצות עם וועדת הקשר של לשכת רואי חשבון עם המפקחת על הבנקים, ועם הוועדה המייעצת לעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות, תיקנתי את הוראות הדיווח לציבור כמפורט להלן.

התיקונים להוראות הדיווח לציבור

שילוב הכללים החדשים בהוראות הדיווח לציבור

4. הגדרות חוב בפיגור וחוב שגבייתו מותנית בביטחון (עמודים 6-5-631 בהוראות הדיווח לציבור) עודכנו, כמפורט בהוראה.
5. סעיף 26א. בדבר ירידת שווי נייר ערך (עמוד 6-632 בהוראות הדיווח לציבור) עודכן, כמפורט בהוראה.
6. סעיף 29 בדבר הפרשה כוללת להפסדי אשראי (עמוד 10-632 בהוראות הדיווח לציבור) עודכן, כמפורט בהוראה ושם הסעיף שונה ל"הפסדי אשראי ממכשירים פיננסיים".
7. סעיף 29א. בדבר טיפול חשבונאי בירידת ערך של חוב (עמוד 11-632 בהוראות הדיווח לציבור) בוטל.

¹ מכתבנו מספר 18LM2755 (188S6838).

8. סעיף 29ב. בדבר הפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי (עמוד 632-16 בהוראות הדיווח לציבור) עודכן, כמפורט בהוראה.
9. סעיף 29ג. בדבר דרישות נוספות לגבי הצגה וגילוי של הפרשות להפסדי אשראי (עמוד 632-24 בהוראות הדיווח לציבור) עודכן, כמפורט בהוראה.
10. סעיף 29ד.5. (עמוד 632-26 בהוראות הדיווח לציבור) עודכן, כמפורט בהוראה.
11. סעיף 29ה. בדבר הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (עמוד 632-28 בהוראות הדיווח לציבור) עודכן, כמפורט בהוראה.
12. סעיף 30. בדבר חובות פגומים (עמוד 632-28 בהוראות הדיווח לציבור) עודכן, כמפורט בהוראה. שם הסעיף הוחלף ל"חובות שאינם צוברים".
13. סעיפי משנה 1, 3, 18, 21 ו-22 של סעיף 30א. בדבר חוב בעייתי בארגון מחדש (עמודים 632-32, 33.3, 33.4 בהוראות הדיווח לציבור) עודכנו, כמפורט בהוראה.
14. סעיף 30ג. בדבר גילוי על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (עמוד 632-36 בהוראות הדיווח לציבור) עודכן, כמפורט בהוראה.

דברי הסבר

15. חוזר זה משלב בהוראות הדיווח לציבור את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי ממכשירים פיננסיים, לרבות כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בנושא 326 בקודיפיקציה בדבר "מכשירים פיננסיים – הפסדי אשראי". כללים אלה דורשים למדוד הפרשות להפסדי אשראי צפויים (Current Expected Credit Losses).
16. המטרה העיקרית של הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי, באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שמצמצם פרו-מחזוריות של ההפרשות להפסדי אשראי, גורם לתגובה מוקדמת יותר של ההפרשות להפסדי אשראי להרעה צפויה באיכות האשראי של לוויים, ושמוחק את הקשר בין האופן בו מנוהלים סיכונים האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים.
17. להלן תמצית עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום כללים אלה:
 - 17.1. ההפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי, במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה;
 - 17.2. באומדן ההפרשה להפסדי האשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים;
 - 17.3. יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי;
 - 17.4. ישתנה האופן שבו נרשמות ירידות ערך של אגרות חוב בתיק הזמין למכירה;
 - 17.5. הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי (לרבות הלוואות לדירה), אגרות חוב המוחזקות לפדיון, וחשיפות אשראי חוץ מאזניים מסוימות; כתוצאה מכך תקטן המורכבות של הטיפול החשבונאי כתוצאה מהפחתת מספר השיטות למדידת ירידת ערך של מכשירים פיננסיים.
18. חוזר זה כולל עדכונים מסוימים בהוראות הדיווח לציבור, אך אינו כולל את כל העדכונים הנדרשים בהוראות הדיווח לציבור ובהוראות ניהול בנקאי תקין בעקבות אימוץ כללים אלה, לרבות ההתאמות הנדרשות לצורך:

- 18.1. ביטול ההפרשה המזערית לפי עומק פיגור בהלוואות לדיור.
- 18.2. עדכון סופי של דרישות הגילוי בדוחות שנתיים ורבעוניים של תאגידים בנקאיים ושל סולקים כדי להביא בחשבון את הניסיון שייצבר מהיישום בפועל של הכללים החדשים על ידי בנקים בארצות הברית.
- 18.3. נושאים אלה, לרבות הבהרות נוספות ככל שידרש, יטופלו בנפרד.
19. שילוב הנחיות רשויות הפיקוח על הבנקים ורשות ניירות ערך בארצות הברית
נספח י' להוראות הדיווח לציבור – תהליך קביעת ההפרשה להפסדי אשראי ודרישות תיעוד – עודכן, כמפורט בהוראה.
- דברי הסבר:**
לצורך שילוב בהוראות הדיווח לציבור של ההנחיות המעודכנות של רשויות הפיקוח על הבנקים ושל רשות ניירות ערך בארצות הברית בנושא תהליך קביעת ההפרשה להפסדי האשראי ודרישות תיעוד.
20. גילוי על חובות לא צוברים וחובות בעייתיים:
- 20.1. ההגדרות הקיימות בהוראותינו של חובות פגומים ושל סיכון אשראי פגום הוחלפו בהגדרות של חובות שאינם צוברים ושל סיכון אשראי שאינו צובר, בהתאמה, כמפורט בהוראה. לאור האמור בהגדרות בהוראותינו של חובות בעייתיים ושל סיכון אשראי בעייתי, ושל סיכון אשראי בסיווג שלילי, עודכנו כך שהן כוללות כעת חובות שאינם צוברים, וסיכון אשראי שאינו צובר, במקום חובות פגומים וסיכון אשראי פגום, כמפורט בהוראה (ראה עמודים 631-6,9,10 בהוראות הדיווח לציבור).
- 20.2. כתוצאה מעדכונים אלה:
- 20.2.1. הגילוי שנדרש לפי ההוראות הקיימות על חובות פגומים הוחלף בגילוי על חובות שאינם צוברים.
- 20.2.2. חובות שאורגנו מחדש שצוברים הכנסות ריבית אינם נכללים יותר באופן אוטומטי בחובות הבעייתיים. נוספה בביאור 31 דרישת גילוי ליתרת החובות שאורגנו מחדש וצוברים הכנסות ריבית, אשר סווגו כחובות בעייתיים.
- דברי הסבר:**
בעקביות להסרת הדרישה לגילוי על חובות פגומים בקודיפיקציה, ולאור הגילוי המקובל בדוחות לציבור של בנקים בארצות הברית שיישמו את הכללים החדשים.
21. גילוי על מדדים לאיכות תיק האשראי – בדוח הדירקטוריון וההנהלה נוספה מתכונת גילוי, כמפורט בהוראה בעמוד 4-621, למדדים המצביעים על איכות תיק האשראי, על ההוצאות בגין הפסדי האשראי ועל ההפרשה להפסדי אשראי, כמפורט בהוראה.
- דברי הסבר:**
בעקביות להנחיות הגילוי שנקבעו על ידי רשות ניירות ערך בארצות הברית במסגרת industry guide 3, ולגילוי שניתן על ידי בנקים בארצות הברית בדוחות לציבור בהקשר זה.
22. גילוי על תקופות לפירעון של חשיפות האשראי – הגילוי על תקופות לפירעון של חשיפות אשראי בדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים (דוח הסיכונים) עודכן כמפורט בהוראה.

דברי הסבר :

הגילוי על התקופות לפירעון של חשיפות האשראי עודכן כדי שישקף את התקופות לפירעון המשמשות במדידת ההפרשה להפסדי אשראי, בהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי רשות ניירות ערך בארצות הברית ב- industry guide 3.

עדכונים נוספים להוראות הדיווח לציבור לאור שילוב הכללים החדשים

23. תוכן העניינים (עמוד 5-630 בהוראות הדיווח לציבור) עודכן, כמפורט בהוראה.
24. סעיף 30ב. בדבר נכסים שנתפסו (עמוד 34-632 בהוראות הדיווח לציבור) עודכן, כמפורט בהוראה.
25. תוכן העניינים של הנספחים לדוח השנתי (עמוד 1-637 בהוראות הדיווח לציבור) עודכן, כמפורט בהוראה.
26. נספח י"א - שאלות ותשובות ודוגמאות ליישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי (עמודים 128 - 108-637 בהוראות הדיווח לציבור) עודכן, כמפורט בהוראה.
27. נספח ט"ז - ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני של ניירות ערך (עמודים 207 - 212-637 בהוראות הדיווח לציבור) - בוטל.
28. תוספת א'3 - מאזן (עמוד 3-639 בהוראות הדיווח לציבור) - עודכנה, כמפורט בהוראה.
29. ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (עמודים 19.1, 19-639) עודכן, כמפורט בהוראה.
30. ביאור 12 - ניירות ערך (עמודים 21-639 עד 1.25-639 בהוראות הדיווח לציבור) עודכן, כמפורט בהוראה.
31. ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (עמודים 27, 26-639 בהוראות הדיווח לציבור) עודכן, כמפורט בהוראה.
32. ביאור 31 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (עמודים 70-639 עד 76-639 בהוראות הדיווח לציבור) עודכן, כמפורט בהוראה.

תחולה

33. ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר זה יחולו על תאגידים בנקאיים ועל סולקים.

תחילה והוראות מעבר

34. ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר זה יחולו על תאגיד בנקאי מיום 1.1.2022 ואילך, ועל סולק מיום 1.1.2023 ואילך.
35. לנוכח חשיבות הריצה במקביל ככלי מרכזי לבחינת תפקוד מערך הדיווח החדש ולאיתור ליקויים וחוסרים, על תאגיד בנקאי להתחיל בביצוע ריצה במקביל מוקדם ככל האפשר, ובכל מקרה לא יאוחר מיום 1.7.2021. על סולק להתחיל בביצוע ריצה במקביל מוקדם ככל האפשר, ובכל מקרה לא יאוחר מיום 1.1.2022.
36. בעת היישום לראשונה, תאגיד בנקאי וסולק יפעלו בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, בשינויים המתחייבים. עם זאת, בכוונתנו לשקול את הצורך לקבוע בעתיד הוראות מעבר מתאימות לגבי אופן היישום לראשונה הכללים החדשים על הלוואות לדיוור.

37. תאגיד בנקאי שלא ערוך לתת גילוי לפי בציר על אשראי שאינו בדירוג ביצוע (מתכונת הגילוי בעמוד 639-71.1 להוראות הדיווח לציבור) רשאי בשנת 2022 לא לתת גילוי זה.

38. תאגיד בנקאי או סולק המתקשה ביישום הוראות אלו יפנה אל מר עידו גליל, מנהל יחידת דיווח כספי.

דברי הסבר

ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר זה יחולו על סולק מאוחר יותר מהמועד שבו הן חלות על תאגידים בנקאיים, כדי לאפשר לסולקים ללמוד מהניסיון שנצבר ולאפשר להם ריצה במקביל ארוכה יותר בהתחשב במגבלות משאבים, בעקביות לכללים שנקבעו בארצות הברית לגבי אופן היישום של הכללים החדשים בארצות הברית על ידי בנקים פרטיים או קטנים יותר.

גילוי לגבי ההשפעה הצפויה

39. תאגיד בנקאי יכלול בדוחות רבעוניים ושנתיים שיפורסמו ממועד פרסום חוזר זה ועד לסוף שנת 2021 גילוי איכותי להשפעה הצפויה של אימוץ הכללים החדשים וכן גילוי כמותי להשפעה הצפויה של יישום הכללים החדשים, אם להערכתו יש לו אומדן סביר להשפעה זו במועד הדוח. סולק יכלול גילוי כאמור ממועד פרסום חוזר זה ועד לסוף שנת 2022. תאגיד בנקאי או סולק שבמועד הדוח אין לו אומדן סביר להשפעה הצפויה של יישום הכללים החדשים יציין עובדה זו.

עדכון קבצים

40. עדכוני הדפים מופיעים בנספח להלן.

בכבוד רב,

יאיר אבידן
המפקח על הבנקים

41. רצ"ב דפי העדכון לקובץ הוראות הדיווח לציבור. יש להחליף את דפי העדכון במועד היישום לראשונה של חוזר זה.

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
*(4/15) [1] 620-9	(4/15) [1] 620-9
(11/20) [5] 620-10	(2/20) [4] 620-10
(11/20) [2] 620-11-12	(4/15) [1] 620-11-12
(11/20) [5] 621-1	(2/20) [4] 621-1
(11/20) [3] 621-2	(12/17) [2] 621-2
(11/20) [5] 621-3	(2/20) [4] 621-3
(11/20) [3] 621-4-6	(12/17) [2] 621-4-6
*(10/16) [3] 630-4	(10/16) [3] 630-4-5
(11/20) [4] 630-5	-----
(11/20) [2] 631-5-6	(4/15) [1] 631-5-6
(11/20) [2] 631-9-10	(4/15) [1] 631-9-10
*(8/18) [2] 632-5	(8/18) [2] 632-5-6
(11/20) [3] 632-6	-----
*(8/18) [2] 632-9	(8/18) [2] 632-9-10
(11/20) [3] 632-10	-----
(11/20) [2] 632-23-24	(4/15) [1] 632-11-32
(11/20) [2] 632-25	-----
(11/20) [2] 632-26-27	-----
(11/20) [2] 632-28	-----
(11/20) [1] 632-28.1	-----
(11/20) [2] 632-29-32	-----
*(5/16) [2] 632-33	(5/16) [2] 632-33
*(5/16) [1] 632-33.1	(5/16) [1] 632-33.1
*(5/16) [1] 632-33.2	(5/16) [1] 632-33.2-33.4
(11/20) [2] 632-33.3-33.4	-----
(11/20) [2] 632-34	(4/15) [1] 632-34-35
*(4/15) [1] 632-35	-----
(11/20) [4] 632-36	(8/18) [3] 632-36
(11/20) [2] 632-37	(4/15) [1] 632-37-39
(11/20) [3] 632-40	(5/16) [2] 632-40

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
*(4/15) [1] 632-41	(4/15) [1] 632-41
*(4/15) [1] 633-25	(4/15) [1] 633-25
(11/20) [3] 633-26	(8/18) [2] 633-26
*(4/15) [1] 634-1	(4/15) [1] 634-1-2
(11/20) [2] 634-2	-----
(11/20) [4] 637-1	(5/16) [3] 637-1
*(6/15) [2] 637-2	(6/15) [2] 637-2
(11/20) [2] 637-91-110	(4/15) [1] 637-91-107
(11/20) [2] 637-111-120	(4/15) [1] 637-108-128
-----	(4/15) [1] 637-129-136
-----	(2/17) [2] 637-137
*(4/15) [1] 637-138	(4/15) [1] 637-138
*(4/15) [1] 637-205	(4/15) [1] 637-205-206
(11/20) [2] 637-206	-----
-----	(4/15) [1] 637-207-212
(11/20) [2] 639-3	(4/15) [1] 639-3-4
*(4/15) [1] 639-4	-----
(11/20) [2] 639-9	(4/15) [1] 639-9
*(8/18) [2] 639-10	(8/18) [2] 639-10
(11/20) [3] 639-19-19.1	(8/18) [2] 639-19-19.1
*(4/15) [1] 639-20	(4/15) [1] 639-20
(11/20) [3] 639-21	(8/18) [2] 639-21
(11/20) [1] 639-21.1	-----
(11/20) [2] 639-22	(4/15) [1] 639-22
(11/20) [3] 639-23	(12/17) [2] 639-23
(11/20) [1] 639-24	-----
(11/20) [3] 639-25	(8/18) [2] 639-25
(11/20) [1] 639-25.1	----
(11/20) [2] 639-26-27	(4/15) [1] 639-26-27
(11/20) [2] 639-69-69.2	(4/15) [1] 639-69-77
*(4/15) [1] 639-69.3	-----
(11/20) [2] 639-69.4-69.6	-----
*(4/15) [1] 639-69.7	-----
(11/20) [2] 639-69.8	-----
*(4/15) [1] 639-69.9	-----

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
(11/20) [2] 639-70-71	-----
(11/20) [1] 639-71.1-71.2	-----
(11/20) [2] 639-72	-----
(11/20) [2] 639-75	-----
*(4/15) [1] 639-77	-----
(11/20) [3] 639-88	(8/18) [2] 639-88
*(2/20) [3] 639-89	(2/20) [3] 639-89
*(4/15) [1] 640-19	(4/15) [1] 640-19-20
(11/20) [2] 640-20	-----
*(12/17) [2] 651-5	(12/17) [2] 651-5-6
(11/20) [3] 651-6	-----
*(12/17) [2] 651-15	(12/17) [2] 651-15-16
(11/20) [3] 651-16	-----
(11/20) [3] 651-17-19	(12/17) [2] 651-17-20
*(12/17) [2] 651-20	-----
*(12/17) [1] 651-77	(12/17) [1] 651-77-78
(11/20) [2] 651-78	-----
(11/20) [2] 651-81-82	(12/17) [1] 651-81-82
(11/20) [2] 651-83	(12/17) [1] 651-83-84
*(12/17) [1] 651-84	-----
*(12/17) [1] 651-89	(12/17) [1] 651-89-90
(11/20) [2] 651-90	-----
*(12/17) [2] 661-1	(12/17) [2] 661-1-2
(11/20) [3] 661-2	-----
*(12/17) [2] 661-5	(12/17) [2] 661-5-7
(11/20) [3] 661-6-7	-----
(11/20) [3] 661-9	(12/17) [2] 661-9
(11/20) [2] 663-7	(4/15) [1] 663-7
*(4/15) [1] 663-8	(4/15) [1] 663-8
*(8/18) [2] 663-17	(8/18) [2] 663-17
(11/20) [2] 663-18	(4/15) [1] 663-18
(11/20) [2] 663-19-21	(4/15) [1] 663-19-23
(11/20) [1] 663-21.1	-----

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
(11/20) [2] 663-22-23	-----
(11/20) [3] 663-24	(12/17) [2] 663-24
(11/20) [3] 663-25-26	(12/17) [2] 663-25-26
(11/20) [2] 663-27-28	(4/15) [1] 663-27-28
(11/20) [3] 663-40-44	(2/17) [2] 663-40-44
(11/20) [2] 663-45-46	(4/15) [1] 663-45-51
(11/20) [1] 663-46.1-46.2	-----
(11/20) [2] 663-47	
(11/20) [2] 663-49-51	-----
(11/20) [2] 664-10	(4/15) [1] 664-10-11
*(4/15) [1] 664-11	-----
*(8/19) [2] 673-9	(8/19) [2] 673-9-10
(11/20) [3] 673-10	-----
(11/20) [5] 673-11	(8/19) [4] 673-11
(11/20) [4] 673-12	(8/19) [3] 673-12
(11/20) [5] 673-13	(8/19) [4] 673-13
*(8/19) [3] 673-14	(8/19) [3] 673-14
*(8/19) [3] 673-17	(8/19) [3] 673-17-18
(11/20) [4] 673-18	-----
*(8/19) [2] 673-21	(8/19) [2] 673-21-22
(11/20) [3] 673-22	-----
(11/20) [2] 675-5	(4/15) [1] 675-5-5.1
*(4/15) [1] 675-5.1	-----
*(4/15) [1] 675-8	(4/15) [1] 675-8-9
(11/20) [2] 675-9	
(11/20) [2] 675-18-21	(4/15) [1] 675-18-21
(11/20) [5] 681-3	(8/19) [4] 681-3
*(8/19) [3] 681-4	(8/19) [3] 681-4
(11/20) [2] 683-7	(4/15) [1] 683-7-8
*(4/15) [1] 683-8	-----
(11/20) [2] 683-16-17	(4/15) [1] 683-15-22
(11/20) [2] 683-19-21	-----
*(4/15) [1] 683-22	-----
(11/20) [3] 699-140	(3/20) [2] 699-140
(11/20) [1] 699-141-144	-----

